

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1645

Vragen van de leden **Wassenberg** en **Van Esch** (beiden PvdD) aan de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *de dreigende slacht van honderdduizenden haaien voor coronavaccins* (ingezonden 14 januari 2021).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ontvangen 10 februari 2021).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de berichtgeving rond de mogelijke slacht van honderdduizenden haaien voor de productie van coronavaccins?¹

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Is het juist dat squaleen uit haaienlevers gebruikt wordt in sommige COVID-vaccins?

Antwoord 2

Ja, dat klopt.

Vraag 3

Is het juist dat squaleen ook gewonnen kan worden uit planten en dan ook bewezen effectief is?²

Antwoord 3

Ja. Het is juist dat squaleen ook gewonnen kan worden uit planten. Hier wordt ook gebruik van gemaakt voor een vaccin tegen COVID-19 dat nu wordt getest bij mensen.

¹ Radio 1, 2 oktober 2020, «500.000 haaien worden mogelijk geslacht voor het coronavaccin» (<https://radio1.be/500000-haaien-woorden-mogelijk-geslacht-voor-het-coronavaccin?fbclid=IwAR2UnosmEUUwnhR0C7n7OgZLtRGOET-cT5r-jHVgUjBWqtCqrUd6d0ozDc>)

² Shark Allies, 16 juni 2020, «Shark Squalene in a COVID-19 Vaccine?» (<https://www.sharkallies.com/shark-free-products/could-squalene-end-up-in-a-covid-19-vaccine>)

Vraag 4

Bevatten de door Nederland aangeschafte vaccins squalen, afkomstig van haaien? Zo ja, welke vaccins zijn dat?

Antwoord 4

Ja, het vaccin van Sanofi / GSK bevat deze stof.

Vraag 5

Vindt u het gewenst dat haaien, waar het (internationaal) zeer slecht mee gaat en die op grote schaal worden bevestigd en bovendien worden gevangen en gedood vanwege een bestanddeel uit hun lever (squalen) dat ook kan worden verkregen uit plantaardige bronnen, massaal hiervoor gevangen en geslacht worden?

Antwoord 5

Als bij de productie van vaccins (tegen COVID-19 of andere vaccins) een duurzaam alternatief beschikbaar is met vergelijkbare of betere eigenschappen dan squalen uit haaienlever, is het gewenst dat deze bronnen worden ingezet als alternatief waardoor het bevissen van haaien voor het bestanddeel squalen niet nodig is.

Het doelbewust bevissen van kwetsbare of bedreigde haaiensoorten is ongewenst. Nederland zet zich actief in voor de bescherming van deze soorten.

Vraag 6

Bent u bereid om, bij gelijke geschiktheid en gelijke beschikbaarheid van vaccins, te kiezen voor een vaccin waarvoor geen beschermd dieren worden gebruikt?

Antwoord 6

Nederland heeft reeds via de Europese Unie contracten met een zestal fabrikanten afgesloten.

Ik ben wel bereid om in geval van nieuwe overeenkomsten aan de contractpartij te vragen of ze gebruik maken van beschermd dieren bij het productieproces en indien dit zo is, zo spoedig mogelijk alternatieven aan te wenden.